

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 52/2017-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 19. januára 2017 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED]; [REDACTED]; a [REDACTED], zastúpených advokátom JUDr. Jurajom Procházkom, Lakšárska Nová Ves 403, ktorou namietajú porušenie čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky a čl. 12 Všeobecnej deklarácie ľudských práv postupom Okresného súdu Senica v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 83/2012, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. januára 2017 doručená sťažnosť [REDACTED]; [REDACTED] [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“); a [REDACTED]

██████████ (ďalej len „sťažovateľ v 2. rade“; spolu ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených advokátom JUDr. Jurajom Prochádzkom, Lakšárska Nová Ves 403, ktorou namietajú porušenie čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 12 Všeobecnej deklarácie ľudských práv (ďalej len „všeobecná deklarácia“) postupom Okresného súdu Senica (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 83/2012 (ďalej len „napadnuté konanie“).

Sťažovatelia v sťažnosti uvádzajú, že sú účastníkmi napadnutého konania vedeného okresným súdom, v ktorom vystupujú v postavení žalovaných v 2. až 4. rade. Predmetom napadnutého konania je rozhodovanie o žalobe žalobcu ██████████ [ďalej len „žalobca“ (žalobca je podľa sťažnosti vlastníkom 0,0218 % výmery pozemkov v spoločnom poľovnom revíri ██████████), pozn.], ktorou sa domáha určenia neplatnosti uznesení zhromaždenia vlastníkov poľovných pozemkov v spoločnom poľovnom revíri ██████████ a určenia neplatnosti zmluvy o užívaní poľovného revíru ██████████ ██████████.

Sťažovateľka a sťažovateľ v 2. rade v sťažnosti uvádzajú, že *„nevlastnia v extraviláne obce žiadnu poľnohospodársku ani lesnú pôdu, ktorá má charakter poľovného pozemku podľa § 2 písm. o/ zákona NR SR č. 274/2009 Z. z. v zn. n. p. o poľovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov... Z titulu svojich pracovných pozícií, resp. funkcie v pozemkovom spoločenstve sme boli splnomocnení zúčastniť sa na zhromaždení vlastníkov poľovných pozemkov v spoločnom poľovnom revíre ██████████, ktoré sa konalo dňa 9. 2. 2011 v ██████████ v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona o poľovníctve. Týmto zhromaždením sme boli zvolení za splnomocnencov vlastníkov, poverení dohodnúť a uzavrieť zmluvu o užívaní spoločného poľovného revíru ██████████ s Poľovníckym združením ██████████ v rozsahu § 12 a § 13 zákona o poľovníctve. Uzavretím zmluvy zaniklo naše oprávnenie zastupovať všetkých vlastníkov poľovných pozemkov v spoločnom poľovnom revíre ██████████ tak, ako bolo určené uznesením zhromaždenia, teda v rozsahu § 12 a § 13 zákona o poľovníctve.“*

Podľa sťažovateľov postupuje okresný súd v napadnutom konaní v rozpore s § 2 písm. u) zákona č. 274/2009 Z. z. o poľovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o poľovníctve“), podľa ktorého vlastníckmi spoločného poľovného revíru sú všetci vlastníci pozemkov, z ktorých je uznaný spoločný revír, v rozpore s § 139 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého z právnych úkonov týkajúcich sa spoločnej veci sú oprávnení a povinní všetci spoluvlastníci spoločne a nerozdielne, a v rozpore s § 22 ods. 1 druhou vetou Občianskeho zákonníka, podľa ktorej zo zastúpenia vznikajú práva a povinnosti priamo zastúpenému.

Žaloba, o ktorej má okresný súd rozhodnúť v napadnutom konaní, podľa sťažovateľov *„postráda formálne i vecné náležitosti, predovšetkým nedostatok pasívnej vecnej legitímácie. Pre toto súdne konanie však sťažovatelia ako fyzické osoby nemajú pasívnu vecnú legitímáciu. ... konanie vedené proti nim pred OS Senica pod č. k. 9 C/83/2012 je v rozpore aj s rozhodnutiami NS SR, ktoré riešia otázku pasívnej vecnej legitímácie v konaniach týkajúcich sa sporov o práva k nehnuteľnostiam. Podľa uznesenia NS SR č. sp. zn. 5 M Cdo 1/2010 žaloba o určenie práva k nehnuteľnosti musí smerovať voči všetkým, ktorí sú ako vlastníci zapísaní v katastri nehnuteľností. Podľa rozhodnutí NS SR č. sp. zn. 3 Cdo 122/2002 a 1 Cdo 11/2013 ak má byť určená neplatnosť zmluvy, predmetom ktorej je nehnuteľnosť /teda aj nájomnej/, musia byť účastníkmi konania všetci, ktorí ju uzavreli. V danom prípade ju uzavreli vlastníci spoločného poľovného revíru, zadaní v ustanovení § 2 písm. a/ zákona o poľovníctve – všetci majitelia poľovných pozemkov, z ktorých je uznaný revír.“*

Ako procesne chybný označujú sťažovatelia postup zákonnej sudkyne okresného súdu, ktorá *„nevyzvala žalobcu, aby odstránil zásadné vady žaloby a napriek takto koncipovanému žalobnému návrhu začala vo veci konať. Na neprípustnosť konania vo veci pred odstránením väd podania bola nami upozornená.“*

V súvislosti s požiadavkou vyčerpania všetkých opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon na ochranu základných práv a slobôd účinne poskytuje, sťažovatelia uvádzajú, že *„využili všetky procesné nástroje, ktoré... procesný predpis*

umožňuje. Napriek tomu súd vo veci ďalej koná a v mesiaci december 2016 nám bolo doručené predvolanie na pojednávanie, určené na 11. 01. 2016 (zjavne ide o chybu v písaní, správne má byť 11. 01. 2017, pozn.). Z predvolania je zrejmé, že súd konanie nezastavil, ale v porušovaní našich práv pokračuje.“

Vzhľadom na uvedené sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol nálezom, v ktorom vysloví, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy a čl. 12 všeobecnej deklarácie, a zároveň zakáže okresnému súdu v napadnutom konaní pokračovať. Sťažovatelia zároveň požadujú úhradu trov konania a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia sťažovatelia odôvodňujú stresom vyvolaným postupom okresného súdu v napadnutom konaní, ktorý sa výrazným spôsobom prejavil aj na ich zdravotnom stave.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní uznesením odmietnuť bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých

prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide predovšetkým vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, alebo aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05). Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

II.1 K namietanému porušeniu čl. 12 všeobecnej deklarácie postupom okresného súdu v napadnutom konaní

V súvislosti s namietaným porušením čl. 12 všeobecnej deklarácie (zásah do súkromného života) postupom okresného súdu v napadnutom konaní ústavný súd poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru, súčasťou ktorej je aj právny názor, že všeobecná deklarácia nebola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom (§ 1 a § 4 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 1/1993 Z. z. o Zbierke zákonov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov) a zároveň má len povahu politického dokumentu. Za týchto okolností nemôže byť predmetom konania pred ústavným súdom podľa čl. 127

ods. 1 ústavy sťažnosť alebo časť sťažnosti namietajúca porušenie práva priznaného všeobecnou deklaráciou (m. m. II. ÚS 28/96, II. ÚS 18/97, IV. ÚS 197/07, IV. ÚS 326/09).

Vzhľadom na citovaný právny názor nemôže ústavný súd právne relevantným spôsobom preskúmať a rozhodovať v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy sťažovateľmi namietané porušenie čl. 12 všeobecnej deklarácie postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd túto časť sťažnosti pri predbežnom prerokovaní odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.2 K namietanému porušeniu čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy postupom okresného súdu v napadnutom konaní

Podľa čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy povinnosti možno ukladať zákonom alebo na základe zákona, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd.

Ústavný súd vo vzťahu k tejto časti sťažnosti uvádza, že čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy má povahu ústavného princípu, t. j. jeho obsahom nie sú základné ľudské práva a slobody, a preto nie je priamo aplikovateľný v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Z uvedeného dôvodu ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou aj túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť (I. ÚS 32/98, IV. ÚS 258/2010).

Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa už ďalšími návrhmi sťažovateľov obsiahnutými v petite sťažnosti nezaoberal.

Nad rámec odmietnutia sťažnosti ústavný súd v záujme informovanosti sťažovateľov zdôrazňuje, že ani v prípade, ak by sa sťažovatelia v návrhu na rozhodnutie domáhali vyslovenia porušenia niektorého zo základných práv zaručených právne záväzným

dokumentom (s prihliadnutím na obsah sťažnosti by mohlo ísť o základné právo vyvoditeľné z čl. 16 ods. 1 ústavy, ktoré zaručuje nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia), by sťažnosti nemohol vyhovieť. Ústavný súd totiž v rámci svojej ustálenej judikatúry opakovane zdôrazňuje, že predpokladom na jeho záver o porušení základných práv zaručených ústavou alebo medzinárodnou zmluvou je len také porušenie, ktoré nie je napraviteľné alebo odstrániteľné činnosťou všeobecného súdu pred začatím konania alebo v konaní vo veci samej, resp. ktorého nápravu nemožno dosiahnuť procesnými prostriedkami, ktoré sú obsiahnuté v príslušnom procesnom kódexe (m. m. I. ÚS 148/03, III. ÚS 355/05, II. ÚS 307/06). V nadväznosti na to ústavný súd pripomína, že v rámci konania o sťažnosti zásadne preskúmava len právoplatné rozhodnutia, a to v tom zmysle, že musí ísť o rozhodnutia, ktorými sa konanie vo veci samej právoplatne skončilo. V zmysle uvedeného v konaní, ktoré v čase predbežného prerokovania sťažnosti stále prebieha, nemožno uvažovať o splnení tejto požiadavky (IV. ÚS 361/2010); ústavný súd preto takéto sťažnosti odmieta už pri predbežnom prerokovaní ako neprípustné.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd konštatuje, že sťažovatelia namietajú postup okresného súdu v napadnutom konaní a argumentujú predovšetkým nedostatkom svojej pasívnej vecnej legitímácie. Pod vecnou legitímáciou, či už aktívnou, alebo pasívnou sa vo všeobecnosti v občianskom súdnom konaní rozumie oprávnenie alebo povinnosť účastníkov vyplývajúce z hmotného práva. Vecnú legitímáciu má ten z účastníkov, komu svedčí stav z hmotného práva, teda kto je nositeľom subjektívneho práva (aktívna vecná legitímácia) alebo nositeľom subjektívnej povinnosti vyplývajúcej z hmotného práva (pasívna vecná legitímácia), o ktorých sa v konaní rozhoduje. Na to, aby sa niekto stal účastníkom konania, netreba, aby bol účastníkom hmotno-právneho vzťahu, o ktorý v konaní ide; stačí, ak podá žalobu (v takom prípade sa stáva žalobcom), alebo aby bola proti nemu podaná žaloba (v takom prípade sa stáva žalovaným). Z hľadiska posúdenia vecnej legitímácie nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa určitá fyzická alebo právnická osoba len subjektívne cíti byť účastníkom určitého hmotno-právneho vzťahu, ale vždy iba to, či účastníkom objektívne je alebo nie je (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 192/2004 z 1. júla 2008). To, či sťažovateľom svedčí pasívna vecná legitímácia, teda to, či sú nositeľmi (objektívnych) povinností vyplývajúcich z hmotného

práva, musí rozhodnúť v napadnutom konaní okresný súd, pričom nedostatok aktívnej či pasívnej legitímácie je vždy dôvodom na zamietnutie žaloby. Proti prípadnému pre sťažovateľov nepriaznivému rozhodnutiu okresného súdu (v prípade, že okresný súd žalobe vyhovie) títo majú právo podať v súlade s príslušnými ustanoveniami Civilného sporového poriadku odvolanie ako riadny opravný prostriedok, prípadne aj dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok smerujúci proti rozhodnutiu odvolacieho súdu. Posúdenie vecnej (hmotnoprávnej) legitímácie je teda záležitosťou rozhodnutia o žalobe, o ktorej bude v napadnutom konaní rozhodovať okresný súd. Preto je akákoľvek ingerencia ústavného súdu do napadnutého konania v tomto jeho štádiu neprípustná, a to vzhľadom na princíp subsidiarity, na ktorom je založená právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. januára 2017